

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 9000
F: 01 478 9021
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Številka: 3313-23/2022/34

Ljubljana, 10. 8. 2022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o izvajanju Načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 in Programa ukrepov za izvedbo načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 za leto 2021 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom o izvajanju Načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 in Programom ukrepov za izvedbo načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 za leto 2021.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
– Branko Ravnik. Generalni direktor Direktorata za kmetijstvo, – Leon Ravnikar, vodja Sektorja za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije, – Igor Ritonja, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Vlada RS je 24. 8. 2017 sprejela Načrt razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 (v nadaljevanju: Načrt) in Program ukrepov za izvedbo načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 (v nadaljevanju: Program). Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano letno poroča o izvajanju Načrta in Programa. Za izvedbo Programa so namenjena izključno sredstva Programa razvoja podeželja 2014–2020. V letu 2021 je bilo izdanih 39 odločb za uvedbo zasebnih namakalnih sistemov (v nadaljevanju: NS) z enim uporabnikom na površini 97 ha in 4 odločbe o uvedbi NS z več uporabniki na površini 131,3 ha. V letu 2021 so bili za podukrep M04.1 objavljeni štiri javni razpisi, ki so se nanašali tudi na namakanje kmetijskih zemljišč. Za ureditev namakanja na 26.508 m² pokritih površinah (rastlinjaki) je bilo odobrenih 73.767 evrov, za ureditev 114 ha namakalnih površin na prostem pa je bilo odobrenih 793.560 evrov. V letu 2021 je bilo na tem področju izplačanih 1.043.349,38 evra. Od tega je znašal SLO del 260.837,35 evra in EU del 782.512,04 evra. V letu 2021 sta bila za podukrep M04.3 objavljena dva javna razpisa s področja namakanja za NS, ki so namenjeni več uporabnikom: – za posodobitve treh NS na 874,65 ha so bila odobrena sredstva v višini 3.417.298,81 evra, – za izgradnjo NS so prispele tri vloge v skupni vrednosti 2.542.496,25 evra; vloge so še v reševanju, – v letu 2021 je bilo na področju posodobitev NS in izgradnje NS izplačanih 4.100.903,00 evra. Od tega je znašal EU del 3.075.677,25 evra in SLO del 1.025.225,75 evra. Za izgradnjo NS je bilo izplačanih 801.601,69 evra (EU del 601.201,27 in 200.400,42 SLO del) in 3.299.301,31 evra za posodobitve treh NS (EU del 2.474.475,98 in 824.825,33 SLO del).		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah				

načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **DA/NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **DA/NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **DA/NE**

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni: vsi spodaj navedeni

– nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano. Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Irena Šinko ministrica	

Poročilo o izvajanju Načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 in Programa ukrepov za izvedbo načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 za leto 2021

Vlada Republike Slovenije je 24. 8. 2017 sprejela Načrt razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 (v nadaljevanju: Načrt) in Program ukrepov za izvedbo načrta razvoja namakanja in rabe vode za namakanje v kmetijstvu do leta 2023 (v nadaljevanju: Program).

V Načrtu in Programu je v 7. poglavju (SPREMLJANJE IZVAJANJA) zapisano, da bosta spremljanje izvajanja načrta in programa ter presoja učinkov izvedenih ukrepov za njeno izvedbo predmet letnega poročanja (redno letno poročanje o uvedbi NS in izvedbi posodobitev NS, redna poročila o izvajanju ukrepov PRP, povezanih z namakanjem) pri čemer se smiselno uporablja metodologija spremljanja izvajanja programa PRP.

Glede na zgoraj navedeno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) letno poroča o izvajanju Načrta in Programa.

Na podlagi ocene primernosti zemljišč za kmetijsko pridelavo in dostopnosti vodnih virov za namakanje so v Načrtu opredeljena območja, kjer je namakanje kmetijskih zemljišč najbolj smiselno.

Ministrstvo je v letih 2016 in 2017 izvedlo analizo interesa kmetovalcev po namakanju kmetijskih zemljišč, na podlagi katere so bila določena območja, ki izpolnjujejo kriterije za namakanje kmetijskih zemljišč:

- ustrezna kakovost kmetijskih zemljišč,
- bližina oziroma dostopnost vodnega vira in
- interes lastnikov zemljišč po namakanju kmetijskih zemljišč.

Na podlagi navedenih kriterijev je ministrstvo oblikovalo območja, kjer je izkazan interes po namakanju kmetijskih zemljišč in dostopen vodni vir za namakanje. Vsa ta območja so zajeta v Načrt, skupna površina potencialnih območij za namakanje kmetijskih zemljišč je bila opredeljena na 9.971 ha kmetijskih zemljišč. Ta so potem še dodatno deljena na namakalne sisteme (v nadaljevanju: NS) z več uporabniki (9.059 ha kmetijskih zemljišč) in NS z enim uporabnikom (912 ha kmetijskih zemljišč). V Načrtu je poleg izgradnje novih NS opredeljena tudi tehnološka posodobitev obstoječih NS na 2.471 ha kmetijskih zemljišč. V Načrtu je ocenjena tudi višina potrebnih finančnih sredstev, če bi se vsi predvideni projekti realizirali.

Dejstvo je, da Načrt opredeljuje zaznan interes v letih 2016 in 2017, kar pa ne pomeni, da se NS, ki niso opredeljeni v Načrtu, ne sme graditi. Na nekaterih območjih se je do danes interes po namakanju med lastniki kmetijskih zemljišč spremenil. Tako na ministrstvo prihajajo vloge za uvedbo NS tudi na območjih, ki v Načrtu niso opredeljena.

Glede na zgoraj zapisano je ministrstvo pripravilo Program ukrepov ter na podlagi izkušenj, vlog za uvedbo novih NS, interesa po tehnoloških posodobitvah NS ter razpoložljivih finančnih virih PRP ocenilo, da bi do leta 2023 lahko zgradili 2.467 ha novih NS z več uporabniki in 348 ha novih NS s posameznimi uporabniki ter tehnološko posodobili NS z več uporabniki na 1.273 ha kmetijskih zemljišč. V to oceno so vključeni tudi NS, ki jih lastniki zemljišč zgradijo z lastnimi sredstvi.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (v nadaljevanju: ZKZ) izgradnjo NS pogojuje z interesom lastnikov zemljišč. Ti morajo za uvedbo lokalnega in državnega NS podpisati pogodbo o namakanju, za uvedbo zasebnega NS pa mora investitor pridobiti soglasje lastnikov kmetijskih zemljišč. Izgradnja in tehnološke posodobitve NS morajo temeljiti na izkazanem interesu lastnikov kmetijskih zemljišč ter na podlagi ekonomskega učinka. Ministrstvo ugotavlja, da je zavedanje kmetov po prilagoditvah na podnebne spremembe še vedno nizko.

Na podlagi ZKZ ministrstvo izdaja odločbe o uvedbi NS. Pravnomočne odločbe o uvedbi NS so eden od pogojev, da se kmetje lahko prijavijo na javne razpise za sofinanciranje izgradnje NS s sredstvi Programa za razvoj podeželja 2014 – 2020 do 2022 (v nadaljevanju: PRP).

Glede na to, da sta bila Načrt in Program sprejeta v drugi polovici leta 2017, se je vlada do sedaj seznanila s poročili za leto 2018, 2019 in 2020, iz katerih je razvidno, da je bilo v tem obdobju izdanih 147 odločb za uvedbo zasebnih NS z enim uporabnikom na površini 586 ha, 8 odločb o uvedbi zasebnih NS z več uporabniki na površini 57,3 ha in 8 odločb o uvedbi lokalnih NS na površini 489 ha.

V letu 2021 je bilo izdanih 39 odločb za uvedbo zasebnih NS z enim uporabnikom na površini 97 ha in 4 odločbe o uvedbi NS z več uporabniki na površini 131,3 ha.

leto	NS/en uporabnik	površina (ha)	NS/več uporabnikov	površina (ha)	NS/lokalni	površina (ha)
2018	69	336	5	49	8	489
2019	35	146	2	7		
2020	43	104	1	1,3		
2021	39	97	2	2,3	2	129,3

Večina novo uvedenih NS sovпада z območji, ki so opredeljena v Načrtu in Programu, vendar vključenost v navedena dokumenta ni pogoj za pridobitev odločbe o uvedbi namakanja in kasnejšega kandidiranja na javnih razpisih PRP. Tako so se v naravi pokazala določena nova območja, kjer se pojavlja interes za namakanje kmetijskih zemljišč, ki niso vključena v Načrt in Program.

Odločbe o uvedbi NS na območjih, ki s Programom in Načrtom niso opredeljena, se pridobijo enako kot o uvedbi NS, ki so bili predvideni s Programom in Načrtom. Za gradnjo vsakega NS, tako tistega, ki je predviden v Načrtu in Programu, kot tudi tistega, ki ni predviden, je potrebno pridobiti naslednja dovoljenja oziroma odločbe:

- vodno dovoljenje, ki se izda po določbah zakona, ki ureja vode,
- vodno soglasje, ki se izda po določbah zakona, ki ureja vode,
- odločbo o uvedbi namakanja, ki se izda po določbah ZKZ, in
- gradbeno dovoljenje, ki se izda po določbah zakona, ki ureja graditev.

Za gradnjo NS, katerih površina znaša 50 ha ali več, je skladno s 3. členom Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, treba izvesti predhodni postopek. Za NS, katerih površina znaša 100 ha ali več ali prostornina akumulacije vsaj 10 milijonov m³, pa je presoja vplivov na okolje obvezna.

Nova območja, ki v Načrtu in Programu niso navedena, se bodo tudi v prihodnje, to je do konca veljavnosti Načrta in Programa (leto 2023), obravnavala kot do sedaj.

Ministrstvo ocenjuje, da Načrta in Programa ni treba spreminjati, saj je že sedaj omogočeno, da se namakanje lahko uvede tudi na območjih, ki niso navedena v Načrtu in Programu, kar je bilo upoštevano tudi pri zadnjih razpisih PRP in bo upoštevano tudi pri naslednjih, ki bodo objavljeni do konca programskega obdobja.

Republika Slovenija za gradnjo in obnovo NS namenja sredstva PRP v okviru Ukrep M04 – Naložbe v osnovna sredstva, in sicer Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva (podukrep M04.1) in Podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva (podukrep M04.3).

Predmet podpore so bile individualne in kolektivne naložbe kmetijskih gospodarstev v lastno primarno pridelavo kmetijskih proizvodov in med drugim tudi ureditev NS, ki imajo izrazito okoljski učinek.

V letu 2021 so bili za podukrep M04.1 objavljeni štirje javni razpisi, ki so se nanašali tudi na namakanje kmetijskih zemljišč. Sredstva so bila namenjena prilagoditvi kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe, in sicer za nakup in postavitve rastlinjakov in nakup pripadajoče opreme, ureditev trajnih nasadov, nakup in postavitve mrež proti toči ter ureditev zasebnih NS za enega uporabnika na prostem ter nakup namakalne opreme za namakanje in oroševanje. Za ureditev namakanja na 26.508 m² pokritih površinah (rastlinjaki) je bilo odobrenih 73.767 evrov, za ureditev 114 ha namakalnih površin na prostem pa je bilo odobrenih 793.560 evrov. V letu 2021 je bilo na tem področju izplačanih 1.043.349,38 evra. Od tega je znašal del RS 260.837,35 evra in del EU pa 782.512,04 evra.

V letu 2021 sta bila za podukrep M04.3 objavljena dva javna razpisa s področja namakanja za NS, ki so namenjeni več uporabnikom:

- za posodobitve treh NS na 874,65 ha so bila odobrena sredstva v višini 3.417.298,81 evra,
- za izgradnjo NS v skupni površini 129,3 ha so bile odobrene tri vloge v skupni vrednosti 2.397.448,79 evra,
- v letu 2021 je bilo na področju posodobitev NS in izgradnje NS izplačanih 4.100.903,00 evra, od tega je znašal del EU 3.075.677,25 evra in del RS pa 1.025.225,75 evra. Za izgradnjo NS je bilo izplačanih 801.601,69 evra (del EU 601.201,27 in 200.400,42 del RS) in 3.299.301,31 evra za posodobitve treh NS (del EU 2.474.475,98 in 824.825,33 del RS).

Do razkoraka med številom izdanih odločb o uvedbi ZNS in številom vlog za podporo izgradnji NS s sredstvi PRP prihaja zato, ker lahko vlagatelji kandidirajo tudi z odločbami o uvedbi zasebnih NS, izdanimi v preteklih letih, ko so zamudili rok za prijavo, ker vsi ne izpolnjujejo razpisnih pogojev oziroma se posamezniki raje odločijo za izgradnjo NS z lastnimi sredstvi.

Izgradnja novih individualnih sistemov pa v veliki meri sledi Načrtu in Programu. Določena območja v dokumentih niso navedene, saj v času priprave dokumentov interes lastnikov zemljišč še ni bil izkazan. Ker gre za površinsko manjše sisteme, ni potrebe po spremembi Načrta in Programa.

Sredstva za izplačilo podpor za prispele vloge so tudi v letu 2022 zagotovljena v PRP 2014-2020 do 2022.

